

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING
КОНСТИТУЦИЯВИЙ
ҚОНУНИ
12.12. 2002 й.
N 434-II**

Хужжатнинг рус тилидаги
матнига қаранг

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ МАЖЛИСИНING
ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ
ТЎҒРИСИДА**

ЎзР ОМ 12.12.2002 й. 435-II-сон Қарорига мувофиқ амалга киритилган

Мазкур Қонунга қуйидагиларга мувофиқ ўзгартиришлар киритилган
ЎзР 25.04.2003 й. 482-II-сон Қонуни,
ЎзР 11.04.2007 й. ЎРҚ-90-сон Қонуни,
ЎзР 23.07.2007 й. ЎРҚ-105-сон Қонуни

- I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР (1-7 моддалар)
- II. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИНING ВАКОЛАТЛАРИ ВА
ФАОЛИЯТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ШАКЛЛАРИ (8-12 моддалар)
- III. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ СПИКЕРИ ВА УНИНГ
ЎРИНБОСАРЛАРИ. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ КЕНГАШИ,
ҚЎМИТАЛАРИ ВА КОМИССИЯЛАРИ (13-22 моддалар)
- IV. ДЕПУТАТЛАР БИРЛАШМАЛАРИ (23-26 моддалар)
- V. ҚОНУН ЛОЙИХАЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ. КЕЛИШУВ
ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИ (27-33 моддалар)
- VI. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР (34-38 моддалар)

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

- 1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади
- 2-модда. Қонунчилик палатаси
- 3-модда. Қонунчилик палатаси фаолиятининг ҳуқуқий асослари
- 4-модда. Қонунчилик палатасига сайлов
- 5-модда. Қонунчилик палатасининг ваколат муддати
- 6-модда. Қонунчилик палатаси депутати
- 7-модда. Қонунчилик палатаси ҳужжатлари

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси (бундан буён матнда Қонунчилик палатаси деб юритилади) мақомини белгилаш, Қонунчилик палатаси фаолиятини ташкил этишга ва унинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати (бундан буён матнда Сенат деб юритилади) ҳамда бошқа давлат органлари билан ўзаро ҳамкорлигига доир муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Қонунчилик палатаси

Қонунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қуйи палатасидир.

Қонунчилик палатаси сайлов округлари бўйича кўппартиявийлик асосида сайланадиган бир юз йигирма депутатдан иборат.

Қонунчилик палатасининг иши палата барча депутатларининг профессионал, доимий фаолият кўрсатишига асосланади.

3-модда. Қонунчилик палатаси фаолиятининг ҳуқуқий асослари

Қонунчилик палатаси фаолиятининг тартиби Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ва бошқа қонунлар билан белгиланади.

4-модда. Қонунчилик палатасига сайлов

Қонунчилик палатасига сайлов ўтказиш тартиби "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

5-модда. Қонунчилик палатасининг ваколат муддати

Қонунчилик палатасининг ваколат муддати беш йил.

Ваколат муддати тугагач, Қонунчилик палатаси янги чақириқ Қонунчилик палатаси иш бошлагунга қадар ўз фаолиятини давом эттириб туради.

6-модда. Қонунчилик палатаси депутати

Сайлов куни йигирма беш ёшга тўлган ҳамда камида беш йил Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Қонунчилик палатасининг депутати бўлиши мумкин.

Айни бир шахс бир пайтнинг ўзида Қонунчилик палатаси депутати ва Сенат аъзоси бўлиши мумкин эмас.

Қонунчилик палатаси депутатлари ўз ваколатлари даврида илмий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас.

Қонунчилик палатаси депутати дахлсизлик ҳуқуқидан фойдаланади. У Қонунчилик палатасининг розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ушлаб турилиши, қамоққа олиниши ёки суд томонидан бериладиган маъмурий жазога тортилиши мумкин эмас.

Қонунчилик палатаси депутатиға унинг депутатлик фаолияти билан боғлиқ харажатлар белгиланган тартибда қопланади.

Қонунчилик палатаси депутатининг ваколатлари қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда муддатидан илгари тугатилиши мумкин.

Қонунчилик палатаси депутатининг мақоми қонун билан белгиланади.

7-модда. Қонунчилик палатаси ҳужжатлари

Қонунчилик палатаси ўзининг ваколатларига киритилган масалалар юзасидан, шунингдек палатанинги ички фаолиятини ташкил этиш масалалари юзасидан қарорлар қабул қилади.

Қонунчилик палатаси умумсиёсий, ижтимоий-иқтисодий ва бошқа масалалар юзасидан баёнотлар ва мурожаатлар билан чиқиши мумкин, улар палатанинги қарори билан расмийлаштирилади.

Қонунчилик палатаси қарорлари, ушбу Қонунда назарда тутилган ҳолларни истисно этганда, депутатлар умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади.

II. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИНING ВАКОЛАТЛАРИ ВА ФАОЛИЯТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ШАКЛЛАРИ

8-модда. Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг биргаликдаги ваколатлари

9-модда. Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатлари

10-модда. Қонунчилик палатаси мажлиси

11-модда. Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг қўшма мажлислари

12-модда. Парламент сўрови

8-модда. Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг биргаликдаги ваколатлари

Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг биргаликдаги ваколатлари қуйидагилардан иборат:

1) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;

2) Ўзбекистон Республикаси конституциявий қонунларини ҳамда қонунларини қабул қилиш, уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;

3) Ўзбекистон Республикасининг референдумини ўтказиш тўғрисида ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш;

4) Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда давлат стратегик дастурларини қабул қилиш;

5) Ўзбекистон Республикаси Конституциясига биноан Ўзбекистон Республикасининг ҳокимият тармоқлари тизимини ҳамда қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимияти органларининг ваколатларини белгилаш;

6) Ўзбекистон Республикаси таркибига янги давлат тузилмаларини қабул қилиш ва уларнинг Ўзбекистон Республикаси таркибидан чиқиши ҳақидаги қарорларни тасдиқлаш;

- 7) бож, валюта ва кредит ишларини қонун йўли билан тартибга солиш;
- 8) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни жорий қилиш;
- 9) Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-худудий тузилиши масалаларини қонун йўли билан тартибга солиш, чегараларини ўзгартириш;
- 10) туманлар, шаҳарлар, вилоятларни ташкил этиш, тугатиш, уларнинг номини ҳамда чегараларини ўзгартириш;
- 11) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини қабул қилиш ҳамда унинг ижросини назорат қилиш;
- 12) давлат мукофотлари ва унвонларини таъсис этиш;
- 13) Ўзбекистон Республикаси Президентининг вазирликлар, давлат кўмиталари ва бошқа давлат бошқарув органларини тузиш ҳамда тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;
- 14) Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясини тузиш;
- 15) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзодини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш. (ЎзР 25.04.2003 й. 482-П-сон Қонуни тахриридаги хат боши), (Олдинги тахририга қаранг)
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланади;
- 16) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили ва унинг ўринбосарини сайлаш;
- 17) Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг ҳисоботини кўриб чиқиш;
- 18) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикасига хужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уруш ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги фармонини тасдиқлаш;
- 19) Ўзбекистон Республикаси Президентининг умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, фавқулодда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини узайтириш ёки тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;
- 20) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларини ратификация ва денонсация қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- 21) Ўзбекистон Республикаси Конституциясида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.
Палаталарнинг биргаликдаги ваколатларига кирадиган масалалар, қоида тариқасида, аввал Қонунчилик палатасида, сўнгра Сенатда кўриб чиқилади.

9-модда. Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатлари

Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатлари жумласига:

- 1) Қонунчилик палатасининг Спикери ва унинг ўринбосарларини, кўмиталарнинг раислари ва уларнинг ўринбосарларини сайлаш;
- 2) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг тақдимига биноан Қонунчилик палатаси депутатини дахлсизлик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;
- 3) Регламентни ҳамда ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб қоидалари билан боғлиқ масалалар юзасидан бошқа қарорларни қабул қилиш;
- 4) сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар юзасидан, шунингдек давлат ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан Қонунчилик палатасининг қарорларини қабул қилиш киради.

10-модда. Қонунчилик палатаси мажлиси

Қонунчилик палатаси фаолиятининг ташкилий шакли унинг Қонунчилик палатаси сессиялари даврида ўтказиладиган мажлисларидир.

Навбатдаги сессиялар, қоида тариқасида, сентябрнинг биринчи иш кунидан бошлаб келгуси йилнинг июнь ойи охиригача иш кунига қадар ўтказилади.

Қонунчилик палатасининг сайловдан кейинги биринчи мажлиси сайловдан сўнг икки ойдан кечиктирмай Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан чақирилади.

Қонунчилик палатасининг биринчи мажлисини Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Раиси очади ва Қонунчилик палатаси Спикери сайлангунга қадар унда раислик қилади.

Қонунчилик палатаси ва унинг органлари мажлисларида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Сенат Раиси, Бош вазир, Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Олий суди, Олий ҳўжалик суди раислари, Бош прокурор иштирок этишлари мумкин.

Қонунчилик палатаси мажлисига давлат органлари ва нодавлат нотажорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимлар, матбуот органларининг, телевидение, радио ва бошқа оммавий ахборот воситаларининг вакиллари таклиф қилиниши мумкин.

Қонунчилик палатаси мажлислари очиқ ва ошқора ўтказилади.

Зарурат бўлганда, Қонунчилик палатаси ёпиқ мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Қонунчилик палатаси мажлисларини ташкил қилиш ва ўтказиш тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

11-модда. Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг қўшма мажлислари

Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг қўшма мажлислари Ўзбекистон Республикаси Президенти қасамёд қилганда, Ўзбекистон Республикаси Президенти мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг, ички ва ташқи сиёсатининг энг муҳим масалалари юзасидан нутқ сўзлаганда, чет давлатларнинг раҳбарлари нутқ сўзлаганда ўтказилади. Палаталарнинг келишувига биноан қўшма мажлислар бошқа масалалар юзасидан ҳам ўтказилиши мумкин.

Палаталарнинг қўшма мажлиси очиқ ва ошқора ўтказилади.

Палаталарнинг қўшма мажлиси, агар унда тегишинча Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзолари умумий сонининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади.

Палаталарнинг қўшма мажлисларида, агар қўшма мажлисда бошқача қоида белгиланган бўлмаса, Қонунчилик палатаси Спикери ва Сенат Раиси навбатма-навбат раислик қилади.

Палаталарнинг қўшма мажлисида эшитилган масалалар муҳокамаси натижалари юзасидан палаталарнинг қўшма қарори қабул қилиниши мумкин. Бунда овоз бериш, қоида тариқасида, алоҳида-алоҳида ўтказилади.

12-модда. Парламент сўрови

Қонунчилик палатаси ва Қонунчилик палатаси депутаты давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига уларнинг ваколатларига кирадиган масалалар юзасидан асослантирилган тушунтириш бериш ёки нуқтаи назарини баён қилиш талаби билан парламент сўрови йўллашга ҳақли.

Парламент сўровига жавобни давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахслари Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланган муддатларда Қонунчилик палатаси мажлисларида берадилар.

III. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ СПИКЕРИ ВА УНИНГ ЎРИНБОСАРЛАРИ. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ КЕНГАШИ, ҚЎМИТАЛАРИ ВА КОМИССИЯЛАРИ

13-модда. Қонунчилик палатаси Спикери

14-модда. Қонунчилик палатаси Спикерининг ваколатлари

15-модда. Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари

16-модда. Қонунчилик палатаси Кенгаши

17-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарини сайлаш

18-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг ваколатлари

19-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг ишини ташкил этиш

20-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг мажлислари

21-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг қарорлари

22-модда. Қонунчилик палатаси комиссиялари

13-модда. Қонунчилик палатаси Спикери

Сайловдан кейинги биринчи мажлисда Қонунчилик палатасининг депутатлари орасидан яширин овоз бериш орқали депутатлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Қонунчилик палатасининг ваколат муддатига Қонунчилик палатаси Спикери сайланади. Қонунчилик палатаси Спикерлигига номзод кўрсатиш ва сайлаш тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

Қонунчилик палатаси Спикери ўз вазифасини бажариш даврида сиёсий партиёга аъзоликни тўхтатиб туради ҳамда сиёсий партиё фракцияси (бундан буён матнда фракция деб юритилади) ва депутатлар гуруҳи таркибига кириши мумкин эмас.

Қонунчилик палатаси Спикери Қонунчилик палатаси қўмиталарининг таркибига сайланиши мумкин эмас.

Қонунчилик палатаси Спикери яширин овоз бериш орқали Қонунчилик палатаси депутатларининг учдан икки қисмидан кўпроғининг овози билан қабул қилинган Қонунчилик палатаси қарорига биноан муддатидан илгари чақириб олиниши мумкин.

Қонунчилик палатаси Спикери ўз ваколатига кирадиган масалалар юзасидан фармойишлар чиқаради.

14-модда. Қонунчилик палатаси Спикерининг ваколатлари

Қонунчилик палатаси Спикери:

Қонунчилик палатаси ва унинг Кенгаши мажлисларини чақиради, уларда раислик қилади;

Қонунчилик палатаси муҳокамасига киритиладиган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик қилади;

Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилинган қонунларни маъқуллаш учун Сенатга юборади;

Қонунчилик палатаси қўмиталари ва комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;

Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Қонунчилик палатаси ҳужжатларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;

Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақсимлайди; парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Қонунчилик палатаси гуруҳларининг фаолиятига раҳбарлик қилади;

Қонунчилик палатаси матбуот органларининг уставларини ва таҳрир хайъатлари таркибини ҳамда уларнинг ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;

Кенгаш билан келишилган ҳолда Қонунчилик палатаси матбуот органларининг бош муҳаррирларини тайинлайди ва уларни лавозимидан озод қилади;

Қонунчилик палатаси матбуот органларининг фаолиятига раҳбарликни амалга оширади;

Сенат, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Қонунчилик палатаси номидан иш қўради;

Қонунчилик палатаси ва унинг Кенгаши қарорларини имзолайди;

Қонунчилик палатаси девони фаолиятига раҳбарликни амалга оширади, депутатлар ва Қонунчилик палатаси девони ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ва Қонунчилик палатаси Регламентида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.

Қонунчилик палатаси Спикери ўзининг ваколатига тааллуқли масалаларни Кенгаш муҳокамасига киритишга ҳақли.

15-модда. Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари

Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан яширин овоз бериш орқали депутатлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Қонунчилик палатасининг ваколати муддатига сайланади. Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлигига номзодлар кўрсатиш ва сайлаш тартиби қонунда ҳамда Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

Қонунчилик палатасида тузилган фракция ўз вакили Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари лавозимларидан бирини эгаллашида кафолатли ҳуқуққа эга.

Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарини сайлаш учун фракция, қоида тариқасида, ўз фракцияси раҳбарининг номзодини киритади.

Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари Қонунчилик палатаси қўмиталаридан бирининг таркибига сайланиши мумкин.

Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари Қонунчилик палатаси Спикерининг топшириғига биноан унинг айрим вазифаларини бажаради ва Қонунчилик палатаси Спикери йўқлигида ёки ўз вазифаларини амалга ошириши мумкин бўлмаган ҳолларда унинг вазифасини бажариб туради. (ЎЗР 11.04.2007 й. ЎРҚ-90-сон Қонуни таҳриридаги модда матни), (Олдинги таҳририга қаранг)

16-модда. Қонунчилик палатаси Кенгаши

Қонунчилик палатаси фаолиятини самарали ташкил этиш, палата кўмиталари ишини мувофиқлаштириб бориш, қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишини режалаштириш масаласини дастлабки тарзда кўриб чиқишни ташкил этиш мақсадида Қонунчилик палатаси Кенгаши тузилади.

Қонунчилик палатаси Кенгаши палата мажлислари оралиғида заруратга қараб тўпланади.

Қонунчилик палатаси Кенгашининг таркибига Қонунчилик палатаси Спикери, унинг ўринбосарлари, фракциялар ва депутатлар гуруҳларининг раҳбарлари, Қонунчилик палатаси кўмиталарининг раислари киради.

Қонунчилик палатаси Кенгаши ўз ваколатига кирадиган масалалар юзасидан аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қарорлар қабул қилади.

17-модда. Қонунчилик палатаси кўмиталарини сайлаш

Қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишини олиб бориш, Қонунчилик палатаси муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда палата томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун Қонунчилик палатасининг ваколатлари муддатига Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан раис, унинг ўринбосари ва аъзолардан иборат таркибда кўмиталар сайланади.

Кўмита раиси, унинг ўринбосари ва кўмита аъзолари лавозимлари депутатларнинг қайси партия ёки гуруҳга мансублигини ҳамда сайловда сайловчиларнинг қанча овозини олганлигини инобатга олган ҳолда яхлит (умумий) қарор билан белгиланади.

Қонунчилик палатаси кўмиталарининг барча аъзолари тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар.

Кўмита таркибига сайланмаган депутат унинг ишида маслаҳат овози ҳуқуқи билан иштирок этишга ҳақли.

Қонунчилик палатаси кўмиталари Қонунчилик палатаси олдида масъул ва унга ҳисобдордир.

18-модда. Қонунчилик палатаси кўмиталарининг ваколатлари

Қонунчилик палатаси кўмиталари:

ўз ташаббуси билан ёки Қонунчилик палатасининг топшириғига биноан Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ҳамда ўзининг ваколатларига кирадиган масалалар юзасидан Қонунчилик палатаси бошқа қарорларининг лойиҳаларини ишлаб чиқади;

қонун лойиҳаларининг дастлабки тарзда кўриб чиқилишини ва уларни Қонунчилик палатасида кўриб чиқишга тайёрлашни амалга оширади;

қонунларнинг лойиҳалари юзасидан хулосалар беради, қонун лойиҳасини Қонунчилик палатасининг мажлиси кун тартибига киритиш, унинг устида ишлашни давом эттириш ёки асослантилган ҳолда уни рад этиш тўғрисида Кенгашга таклифлар киритади;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети лойиҳаси юзасидан хулосалар ва таклифлар беради;

Қонунчилик палатасининг топшириғига ёки палата Кенгашининг тавсиясига биноан муайян қонун лойиҳаси ёки палата ваколатларига кирадиган бошқа масала юзасидан масъул бўлади;

киритилган қонун лойиҳаларини кўриб чиқиш бўйича ишчи гуруҳлари тузади, уларнинг таркибига давлат органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимларни, хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарларини жалб этади;

қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъектлари вакиллари улар томонидан киритилган қонун лойиҳасига тааллуқли масалалар юзасидан фикрларини эшитади;

киритилган Ўзбекистон Республикаси қонунлари, шунингдек Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилинаётган қарорлар матнига ўзгартиш ёки қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар тайёрлайди;

давлат органлари ва бошқа ташкилотлардан, мансабдор шахслардан ҳужжатларни, эксперт хулосалари, статистика маълумотлари ва бошқа маълумотларни талаб қилиб олади;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари раҳбарларининг Ўзбекистон Республикаси қонунлари, бошқа қонун ҳужжатлари ҳамда қўмиталарнинг қарорлари улар томонидан қандай бажарилаётгани ҳақидаги ахборотларини эшитади.

19-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг ишини ташкил этиш

Қонунчилик палатаси қўмиталари ишни ўз режаларига, шунингдек Қонунчилик палатаси, унинг Спикери ва Кенгаши топшириқлари ҳамда тавсияларига мувофиқ ташкил этади.

Қонунчилик палатаси қўмиталарининг фаолияти тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

20-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг мажлислари

Қонунчилик палатаси қўмиталарининг мажлислари палата мажлислари оралиғида заруратга қараб ўтказилади.

Қонунчилик палатаси қўмиталарининг мажлислари, агар уларда қўмита аъзоларининг камида ярми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади.

Қонунчилик палатаси қўмиталарининг мажлислари очиқ ўтказилади. Зарурат бўлганида Қонунчилик палатаси қўмиталари ёпиқ мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Қўмиталарнинг мажлисларига давлат органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимлар, матбуот органларининг, телевидение, радио ҳамда бошқа оммавий ахборот воситаларининг вакиллари таклиф қилиниши мумкин.

21-модда. Қонунчилик палатаси қўмиталарининг қарорлари

Қонунчилик палатаси кўмиталари кўриб чиқиладиган масалалар юзасидан кўмита жами аъзоларининг кўпчилик овози билан қарорлар қабул қилади.

Қонунчилик палатаси кўмиталарининг давлат органларига юбориладиган қарорлари улар томонидан кўриб чиқилиши шарт, натижалари ёки кўрилган чоралар тўғрисида, агар қарорда бошқача қоида белгиланган бўлмаса, узоғи билан бир ойдан кечиктирмай хабар қилиниши керак.

22-модда. Қонунчилик палатаси комиссиялари

Қонунчилик палатаси муайян вазифаларни бажариш учун комиссиялар тузиши мумкин.

Комиссиялар Қонунчилик палатаси мажлисида Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан тузилади. Айтилганда комиссияни тузишдан кўзланган мақсад ва унинг ваколатлари белгиланади.

Комиссиялар ўз фаолиятини зиммасига юклатилган вазифалар бажарилганидан кейин ёки Қонунчилик палатасининг қарорига биноан муддатидан илгари тугатади.

Комиссияларни ташкил этиш ва уларнинг фаолияти тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

IV. ДЕПУТАТЛАР БИРЛАШМАЛАРИ

23-модда. Депутатлар бирлашмалари тўғрисида

24-модда. Фракциялар ва депутатлар гуруҳларини тузиш тартиби

25-модда. Фракция ва депутатлар гуруҳининг ваколатлари

25-1-модда. Парламентдаги кўпчилик ва парламентдаги муҳолифат.

Фракцияларнинг блокка бирлашиши

26-модда. Фракция ва депутатлар гуруҳининг фаолиятини тугатиш

23-модда. Депутатлар бирлашмалари тўғрисида

Қонунчилик палатаси депутатлари сиёсий, профессионал ва бошқа асосда фракциялар ва депутатлар гуруҳлари шаклида депутатлар бирлашмаларини тузиши мумкин.

Фракция сиёсий партиядан кўрсатиладиган депутатлар томонидан партия манфаатларини Қонунчилик палатасида ифодалаш мақсадида тузиладиган ва белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган депутатлар бирлашмасидир.

Депутатлар гуруҳларини Қонунчилик палатаси таркибига сайланган, сиёсий партиядан кўрсатилмаган депутатлар тузишга ҳақли.

Қонунчилик палатаси депутатининг фракцияга ёки депутатлар гуруҳига кириши тўғрисидаги қарор уларнинг мажлисларида қабул қилинади.

Қонунчилик палатасининг депутати фақат бир фракция ёки депутатлар гуруҳининг аъзоси бўлиши мумкин.

Сиёсий партиядан кўрсатилган ва Қонунчилик палатасига сайланган депутат фақат шу партия фракциясининг аъзоси бўлиши мумкин. (ЎЗР 11.04.2007 й. ЎРҚ-90-сон Қонуни тахриридаги қисм)

Депутатлар бирлашмаларининг ташкил этилиши ва фаолияти тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

24-модда. Фракциялар ва депутатлар гуруҳларини тузиш тартиби

Қонунчилик палатасининг камида тўққиз нафар депутати фракция ёки депутатлар гуруҳини тузиш ҳуқуқига эга.

Фракциялар ва депутатлар гуруҳлари рўйхатдан ўтиши керак. Қонунчилик палатасининг мажлисида фракция ва депутатлар гуруҳининг раҳбари ёки бошқа вакили тегишинча фракция ёки депутатлар гуруҳи тузилгани ҳақида палатага ахборот беради, бу Қонунчилик палатаси мажлисининг баённомасида қайд этилади.

Қонунчилик палатаси фракция ва депутатлар гуруҳи тузилгани тўғрисида қарор қабул қилади.

25-модда. Фракция ва депутатлар гуруҳининг ваколатлари

Фракция ва депутатлар гуруҳи:

1) Қонунчилик палатаси мажлисининг кун тартиби, муҳокама қилинаётган масалаларни кўриб чиқиш тартиби ва моҳияти юзасидан таклифлар ҳамда фикр-мулоҳазалар киритади;

2) Қонунчилик палатаси мажлисида муҳокама қилинаётган ҳар бир масала юзасидан музокараларда фракция, депутатлар гуруҳи вакилига кафолатланган тарзда сўз берилиши ҳуқуқидан фойдаланади;

3) келишув комиссияси ва бошқа комиссиялар тузиш тўғрисида масала кўяди;

4) Қонунчилик палатаси мажлисида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига уларнинг тасарруфига кирадиган масалалар юзасидан асослантирилган тушунтириш бериш ёки нуктаи назарини баён қилиш талаби билан муурожаат этади;

5) Қонунчилик палатаси мажлисида муҳокама қилинаётган масала юзасидан фракциянинг, депутатлар гуруҳининг фикрини Қонунчилик палатаси депутатлари ўртасида тарқатади;

6) палатанинг Кенгаши, кўмиталари ва комиссиялари ишида иштирок этади;

7) Қонунчилик палатасида муҳокама қилинаётган қонун лойиҳалари ва бошқа қарорларнинг лойиҳалари юзасидан ўз таклифларини киритади;

8) ҳукумат аъзоларини уларнинг фаолияти масалалари юзасидан эшитиш тўғрисида масала кўяди;

9) фракциянинг, депутатлар гуруҳининг фаолияти учун зарур материаллар ва ҳужжатларни давлат органлари ҳамда уларнинг мансабдор шахсларидан талаб қилиб олади;

10) қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

25-1-модда. Парламентдаги кўпчилик ва парламентдаги муҳолифат.

Фракцияларнинг блокка бирлашиши

(ЎзР 11.04.2007 й. ЎРҚ-90-сон Қонуни таҳриридаги модда)

Қонунчилик палатасида кўпчилик ўринни эгаллаган фракция парламентдаги кўпчиликни ташкил этади.

Ўз дастурий мақсадли вазифаларининг яқинлигидан ёки мослигидан келиб чиққан ҳолда блок тузадиган бир нечта фракциялар ва сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан сайланган депутатлар ҳам парламентдаги кўпчиликни ташкил этиши мумкин.

Янгитдан шакллантирилган ҳукуматнинг тутган йўли ва дастурига ёки унинг айрим йўналишларига қўшилмайдиган фракциялар, шунингдек сайловчилар ташаббускор гуруҳларидан сайланган депутатлар ўзларини муҳолифат деб эълон қилиши мумкин.

Фракцияларнинг блокка бирлашиши қонунда назарда тутилган ҳуқуқларни амалга оширишда уларнинг мустақиллигини чеклаб қўймайди.

Ўзини парламентдаги муҳолифат деб эълон қилган фракция қонунда фракциялар учун назарда тутилган ваколатлар билан бир қаторда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Қонунчилик палатаси масъул кўмитасининг тегишли масала бўйича маърузаси билан бир вақтда қонун лойиҳасининг муқобил таҳририни киритиш;

муҳокама этилаётган масалалар юзасидан ўзининг алоҳида фикрини Қонунчилик палатасининг ялпи мажлиси баённомасига киритиш;

Сенат томонидан рад этилган қонун бўйича келишув комиссиясида ўз вакилларининг қафолатли иштирок этиши.

Парламентдаги муҳолифатнинг қонун билан қафолатланган ҳуқуқлари парламентдаги кўпчилик томонидан камситилиши мумкин эмас.

26-модда. Фракция ва депутатлар гуруҳининг фаолиятини тугатиш

Фракция ва депутатлар гуруҳининг фаолияти қуйидаги ҳолларда тугатилади:

- 1) фракция ёки депутатлар гуруҳининг ўз ташаббуси билан;
- 2) Қонунчилик палатасининг ваколат муддати тугаганда;
- 3) фракция ёки депутатлар гуруҳига кирувчи депутатлар сони уларни тузиш учун зарур бўлган миқдор чегарасидан камайиб кетганда.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳоллардан ташқари, тегишли сиёсий партиянинг фаолияти тугатилган тақдирда ҳам фракция тарқатиб юборилади.

V. ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ. КЕЛИШУВ ТАРТИБ-ҚОЙДАЛАРИ

27-модда. Қонунчилик ташаббуси

28-модда. Қонун лойиҳасининг Қонунчилик палатаси кўмитаси томонидан дастлабки тарзда кўриб чиқилиши

29-модда. Қонуннинг Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилиниши

30-модда. Келишув комиссияси

31-модда. Келишув комиссиясининг таклифларини кўриб чиқиш

32-модда. Қонунни имзолаш ва уни эълон қилиш

33-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қайтарилган қонуннинг Қонунчилик палатасида қайта кўриб чиқилиши

27-модда. Қонунчилик ташаббуси

Қонунчилик палатасида қонунчилик ташаббуси ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси Президенти, ўз давлат ҳокимиятининг олий органи орқали Қорақалпоғистон Республикаси,

Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди, Олий суди, Олий хўжалик суди, Бош прокурори эгадирлар ва бу ҳуқуқ қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъектлари томонидан қонун лойиҳасини Қонунчилик палатасига киритиш орқали амалга оширилади.

Давлат даромадларини камайтириш ёки давлат харажатларини кўпайтириш, шунингдек бюджет моддалари бўйича ўзгартиришларни назарда тутувчи қонунларнинг лойиҳалари фақат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ижобий хулосаси бўлган тақдирда киритилиши мумкин.

28-модда. Қонун лойиҳасининг Қонунчилик палатаси қўмитаси томонидан дастлабки тарзда кўриб чиқиши

Қонун лойиҳаси Қонунчилик палатасига киритилганидан кейин Қонунчилик палатаси Спикери уни дастлабки тарзда кўриб чиқишни амалга оширадиган масъул қўмитани белгилайди.

Қонун лойиҳасини дастлабки тарзда кўриб чиқишда фракциялар ва депутатлар гуруҳлари иштирок этишга ҳақли.

Қонун лойиҳасини дастлабки тарзда кўриб чиқиш натижалари асосида масъул қўмита уни Қонунчилик палатаси мажлисининг кун тартибига киритиш ёки қонун лойиҳасини киритган органга (шахсга) қайтариш тўғрисида Қонунчилик палатаси Кенгаши олдида масала кўяди.

Агар киритилган қонун лойиҳаси "Ўзбекистон Республикаси қонунларини тайёрлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, "Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва Қонунчилик палатаси Регламентига мувофиқ бўлмаса, Қонунчилик палатаси Кенгаши қонун лойиҳасини қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъектига қайтариш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

29-модда. Қонуннинг Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилиниши

Қонунчилик палатаси қонун лойиҳасини, қоида тариқасида, бир неча ўқишда кўриб чиқади.

Қонун Қонунчилик палатаси томонидан палата депутатлари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, конституциявий қонунни қабул қилиш ҳамда унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш учун Қонунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози талаб қилинади.

Овоз бериш очик ёки яширин бўлиши мумкин.

Овоз беришнинг шакли ва усули тўғрисидаги қарор Қонунчилик палатаси томонидан Қонунчилик палатаси мажлисида ҳозир бўлган депутатларнинг кўпчилик овози билан очик овоз бериш орқали қабул қилинади.

Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилинган қонун қабул қилинган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай Сенатга юборилади.

Сенат қонунни маъқуллаш ёки уни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Сенат томонидан рад этилган қонун Қонунчилик палатасига қайтарилади.

Агар Қонунчилик палатаси депутатлар умумий сонининг учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан қонунни яна маъқулласа, қонун Ўзбекистон Республикаси Олий

Мажлиси томонидан қабул қилинган ҳисобланади ҳамда Қонунчилик палатаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентига имзолаш ва эълон қилиш учун юборилади.

30-модда. Келишув комиссияси

Сенат томонидан рад этилган қонун юзасидан Қонунчилик палатаси ва Сенат юзага келган келишмовчиликларни бартараф этиш учун Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзолари орасидан тенглик асосида келишув комиссиясини тузиши мумкин.

Келишув комиссиясининг ҳар бир палатадан кўрсатилган аъзолари ўз таркибидан кўпчилик овоз билан комиссиянинг ҳамраисини сайлайди.

Келишув комиссияси қонуннинг ягона матнини ишлаб чиқиш мақсадида Сенатнинг ҳар бир эътирозини алоҳида-алоҳида кўриб чиқади. Келишув комиссияси қонуннинг Сенат эътироз билдирмаган айрим моддалари тахририни ўзгартириш тўғрисида, агар бундай ўзгартиришни Сенатнинг таклифлари асосида ишлаб чиқилган қонун моддаларининг тахрири тақозо этадиган бўлса, қарор қабул қилишга ҳақли.

Келишув комиссияси ишининг натижалари юзасидан келишмовчиликларни бартараф этиш бўйича таклифларни ўз ичига олган хулоса қабул қилинади.

Келишув комиссиясини тузиш тартиби, комиссиянинг таркиби ва иши Регламентда белгиланади.

31-модда. Келишув комиссиясининг таклифларини кўриб чиқиш

Қонунчилик палатаси келишув комиссиясининг хулосаси тақдим этилган кундан эътиборан ўн кун ичида унинг таклифларини кўриб чиқиши ва қарор қабул қилиши керак.

Қонунчилик палатаси келишув комиссиясининг таклифлари юзасидан депутатлар умумий сонининг кўпчилик овози билан қарор қабул қилади.

Келишув комиссиясининг таклифлари қабул қилинган тақдирда, қонун Қонунчилик палатаси томонидан қайта кўриб чиқилиши керак. Бундай ҳолларда қонун одатдаги тартибда қабул қилинади ва маъқуллаш учун Сенатга юборилади.

Агар Сенат томонидан рад этилган қонунни қайта кўриб чиқишда Қонунчилик палатаси уни келишув комиссиясининг тахририда қабул қилмаса ва Сенатнинг қонунни рад этиш тўғрисидаги қарорига рози эмаслигини билдирса, қонун аввалги қабул қилинган тахририда овозга қўйилади.

Агар Қонунчилик палатаси депутатлар умумий сонининг учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан қонунни яна маъқулласа, қонун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан қабул қилинган ҳисобланади ҳамда Қонунчилик палатаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентига имзолаш ва эълон қилиш учун юборилади.

32-модда. Қонунни имзолаш ва уни эълон қилиш

Сенат томонидан маъқулланган қонун имзоланиши ва эълон қилиниши учун Ўзбекистон Республикаси Президентига ўн кун ичида юборилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қонун ўттиз кун ичида имзоланади ва эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти қонунни ўз эътирозлари билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига қайтаришга ҳақли.

33-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қайтарилган қонуннинг Қонунчилик палатасида қайта кўриб чиқилиши

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қайтарилган қонун Қонунчилик палатасида қайта кўриб чиқилиб, қуйидаги қарорлардан бири қабул қилинади:

1) қонунни Ўзбекистон Республикаси Президентининг мулоҳазалари ва таклифларини инобатга олган ҳолда қабул қилиш;

2) қонунни бундан буён кўриб чиқмаслик;

3) қонунни аввалги қабул қилинган таҳририда маъқуллаш.

Агар қонун аввалги қабул қилинган таҳририда Қонунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан маъқулланса, Сенатга маъқуллаш учун юборилади.

VI. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

34-модда. Қонунчилик палатасини тарқатиб юбориш

35-модда. Қонунчилик палатаси Регламенти

36-модда. Қонунчилик палатаси девони

37-модда. Қонунчилик палатаси фаолиятини молиялаштириш

38-модда. Қонунчилик палатасининг матбуот органлари

34-модда. Қонунчилик палатасини тарқатиб юбориш

Қонунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди билан бамаслаҳат қабул қилган қарори асосида қуйидаги ҳолларда тарқатиб юборилиши мумкин:

Қонунчилик палатаси таркибида унинг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда ёки у бир неча марта Ўзбекистон Республикаси Конституциясига зид қарорлар қабул қилган тақдирда;

Қонунчилик палатаси билан Сенат ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда.

Қонунчилик палатаси тарқатиб юборилган тақдирда янги сайлов уч ой мобайнида ўтказилади.

Қонунчилик палатаси фавқулодда ҳолат жорий этилган даврда тарқатилиши мумкин эмас.

35-модда. Қонунчилик палатаси Регламенти

Қонунчилик палатаси, унинг органлари ва мансабдор шахслари, шунингдек депутатлар бирлашмалари фаолиятининг тартиби Қонунчилик палатаси Регламентида белгиланади.

36-модда. Қонунчилик палатаси девони

Қонунчилик палатаси, унинг органлари ва депутатлар фаолиятининг ташкилий, ахборот, моддий-техника таъминотини Қонунчилик палатаси девони амалга оширади.

Қонунчилик палатаси девони тузилмаси, штатлари, ходимларининг меҳнат ҳақи миқдори ва моддий-техника таъминоти, шунингдек уларнинг ишлаши учун зарур харажатлар Қонунчилик палатаси Спикери томонидан тасдиқланади.

Қонунчилик палатаси девони ходимларининг меҳнатга оид муносабатлари Қонунчилик палатасининг ваколат муддатига боғлиқ бўлмайди.

Қонунчилик палатаси девони юридик шахс ҳисобланади.

Қонунчилик палатаси девонининг ташкил этилиши ва фаолияти тартиби Қонунчилик палатаси Спикери томонидан тасдиқланадиган Низомда белгиланади.

37-модда. Қонунчилик палатаси фаолиятини молиялаштириш

Қонунчилик палатаси фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

38-модда. Қонунчилик палатасининг матбуот органлари

Қонунчилик палатаси ўз матбуот органларига эга бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. Каримов

